

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

P8_TA(2018)0104

Poprawa zdolności obsługi zadłużenia krajów rozwijających się

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie poprawy zdolności obsługi zadłużenia przez kraje rozwijające się (2016/2241(INI))

(2019/C 390/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sekcję planu działań z Addis Abeby dotyczącą zadłużenia i zdolności obsługi zadłużenia ⁽¹⁾,
  - uwzględniając sprawozdania sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 22 lipca 2014 r., 2 sierpnia 2016 r. i 31 lipca 2017 r. w sprawie zdolności obsługi zadłużenia zewnętrznego i rozwoju,
  - uwzględniając zasady odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych, opracowane przez Konferencję NZ ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD),
  - uwzględniając plan działania UNCTAD w sprawie zrównoważonych mechanizmów spłaty długu państwowego (kwiecień 2015 r.),
  - uwzględniając wytyczne operacyjne G-20 dotyczące zrównoważonego finansowania,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 68/304 z dnia 9 września 2014 r., dotyczącą ustanowienia wielostronnych ram prawnych służących restrukturyzacji długu państwowego,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 69/319 z dnia 10 września 2015 r., dotyczącą podstawowych zasad restrukturyzacji długu państwowego,
  - uwzględniając wytyczne Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, dotyczące długu zagranicznego i praw człowieka,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2015 r. w sprawie finansowania rozwoju ⁽²⁾, w szczególności ustępy: 10, 26, 40, 46 i 47,
  - uwzględniając analizy opublikowane przez ośrodek analityczny Global Financial Integrity, w których szacuje się skalę i strukturę nielegalnych przepływów finansowych,
  - uwzględniając belgijską ustawę z dnia 12 lipca 2015 r., dotyczącą zwalczania działalności tzw. funduszy sępic (belgijski dziennik urzędowy z dnia 11 września 2015 r.),
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A8-0129/2018),
- A. mając na uwadze, że rozwiązanie problemów krajów rozwijających się z długiem państwowym stanowi ważny element współpracy międzynarodowej i może przyczynić się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju w tych krajach;
- B. mając na uwadze, że aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się, potrzebne są ogromne inwestycje, które w skali roku musiałyby być wyższe niż obecnie o ok. 2,5 biliona USD ⁽³⁾;
- C. mając na uwadze, że jedno z możliwych źródeł finansowania rozwoju stanowią pożyczki; mając na uwadze, że zaciąganie pożyczek musi być odpowiedzialne i przewidywalne; mając na uwadze, że koszt pożyczek musi być w całości zrekompensowany zwrotem z przeprowadzonych dzięki nim inwestycji, a ryzyko związane z zadłużeniem należy starannie oceniać z myślą o podejmowaniu środków ograniczających zagrożenia;

⁽¹⁾ Zobacz str. 27-29.

⁽²⁾ Dz.U. C 353 z 27.9.2016, s. 2.

⁽³⁾ World Investment Report, 2014. Inwestowanie w cele zrównoważonego rozwoju – plan działania, UNCTAD, 2014, s. 140–145.

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- D. mając na uwadze, że kryzys zadłużeniowy krajów rozwijających się w latach 80. i 90. XX w. oraz szeroko zakrojona kampania na rzecz redukcji długu doprowadziły do uruchomienia przez MFW oraz Bank Światowy inicjatywy na rzecz głęboko zadłużonych krajów ubogich i inicjatywy na rzecz wielostronnego umarzania długów, co miało umożliwić tym krajom dalsze postępy na drodze do osiągnięcia milenijnych celów rozwoju;
- E. mając na uwadze, że inicjatywy te nie wystarczą, aby zakończyć kryzys zadłużenia;
- F. mając na uwadze, że wspomniane wyżej inicjatywy oraz gwałtowny wzrost cen surowców wzmocniły finanse wielu krajów rozwijających się, a także mając na uwadze, że do poprawy zdolności obsługi zadłużenia przyczyniły się także stopy procentowe pozostające od czasu kryzysu finansowego w 2008 r. na wyjątkowo niskim poziomie; mając jednak na uwadze, że ceny surowców spadają od 2008 r.; mając na uwadze, że w zubożałych krajach rozpoczął się nowy kryzys zadłużeniowy i kraje takie jak Mozambik, Czad, Kongo i Gambia nie są w stanie spłacać długu;
- G. mając na uwadze, że kryzysy zadłużeniowe wywołane spadkiem cen surowców i niestabilnymi przepływami finansowymi stanowią obecnie zagrożenie dla zdolności obsługi zadłużenia, zwłaszcza w krajach rozwijających się, które nadal są zależne od eksportu surowców;
- H. mając na uwadze, że wzrosła liczba krajów rozwijających się, które MFW i Bank Światowy uznają za kraje, w których ciężar zadłużenia uniemożliwia jego obsługę, lub za kraje o wysokim bądź średnim poziomie ryzyka, a także mając na uwadze, że do jednej z tych kategorii należy obecnie większość krajów o niskim poziomie dochodu;
- I. mając na uwadze, że według MFW średnie zadłużenie w Afryce Subsaharyjskiej wzrosło gwałtownie z 34% PKB w 2013 r. do 48% w 2017 r.;
- J. mając na uwadze zadłużenie niektórych krajów, w tym Etiopii, Ghany i Zambii, na poziomie 50% PKB lub wyższym, co stanowi znaczne obciążenie długiem, zważywszy na niską podstawę opodatkowania w większości krajów afrykańskich;
- K. mając na uwadze, że koszty obsługi zadłużenia wyrażone jako odsetek wydatków publicznych znacznie wzrosły od 2013 r., a także mając na uwadze, że poważnie ogranicza to możliwości inwestycji publicznych;
- L. mając na uwadze głębokie zmiany, jakie zaszły w ostatnich dziesięcioleciach na światowym rynku długu publicznego w związku z tym, że kluczowymi podmiotami na tym rynku stali się prywatni inwestorzy i Chiny;
- M. mając na uwadze, że zmieniała się struktura długu krajów rozwijających się, przy czym coraz istotniejszą rolę odgrywają prywatni wierzyciele i warunki handlowe, a ponadto rośnie narażenie na zmienność rynków finansowych, z konsekwencjami dla zdolności obsługi zadłużenia; mając na uwadze, że pożyczki zaciągane w walucie krajowej eliminują ryzyko walutowe, lecz brak krajowego kapitału może sprawić, że będzie to rozwiązanie niekorzystne bądź niewykonalne;
- N. mając na uwadze, że do elementów zagrażających zdolności obsługi długu należą zmniejszenie wymiany handlowej, klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, niekorzystne zmiany na międzynarodowych rynkach finansowych i ich niestabilność, ale także nieodpowiedzialne udzielanie i zaciąganie pożyczek, złe zarządzanie finansami publicznymi, defraudacja pieniędzy i korupcja; mając na uwadze, że lepsze wykorzystywanie środków krajowych daje duże możliwości poprawy zdolności obsługi zadłużenia;
- O. mając na uwadze konieczność przyczynienia się do poprawy zdolności administracji podatkowej i transferu wiedzy w krajach partnerskich;
- P. mając na uwadze, że zasady odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych, opracowane przez UNCTAD, oraz wytyczne operacyjne G-20 dotyczące zrównoważonego finansowania to elementy niewątpliwie przydatne przy ustanawianiu ram prawnych, ale nieodpowiedzialne praktyki należy eliminować przede wszystkim przez wprowadzanie przejrzystych zasad oraz wiążących i egzekwawalnych środków odstraszających, a w uzasadnionych przypadkach także sankcji;
- Q. mając na uwadze, że zdolność obsługi zadłużenia przez państwo zależy nie tylko od wielkości zadłużenia, ale i od innych czynników, takich jak bezpośrednie i pośrednie gwarancje finansowe (zobowiązania warunkowe), których państwo mogło udzielić; mając na uwadze, że partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) wiąże się często z udzieleniem gwarancji oraz że ryzyko ratowania w przyszłości banków również może być wysokie;
- R. mając na uwadze, że analiza zdolności obsługi zadłużenia nie może koncentrować się wyłącznie na względach ekonomicznych, takich jak perspektywy wzrostu gospodarczego państwa będącego dłużnikiem i jego zdolność do obsługi zadłużenia, lecz musi uwzględniać wpływ obciążenia długiem na zdolność kraju do przestrzegania wszystkich praw człowieka;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- S. mając na uwadze, że rosnące wykorzystanie idei partnerstwa publiczno-prywatnego w krajach rozwijających się w ramach unijnego planu inwestycji zewnętrznych i porozumienia G-20 dla Afryki może zwiększyć zadłużenie państw; mając na uwadze, że inwestorzy PPP są chronieni dwustronnymi umowami inwestycyjnymi, zwłaszcza mechanizmami rozstrzygnięcia sporów między inwestorem a państwem, które umożliwiają im prowadzenie postępowań sądowych przeciwko państwu przyjmującym;
- T. mając na uwadze, że istnieją długi haniebne zaciągane przez władze w celu realizowania skorumpowanych transakcji i innych bezprawnych działań, których charakter jest znany wierzycielom i które stanowią znaczne obciążenie dla ubogiej ludności, zwłaszcza ludności najsłabszej;
- U. mając na uwadze, że przejrzystość pożyczek udzielanych rządów krajów rozwijających się ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia odpowiedzialności w ramach udzielania pożyczek; mając na uwadze, że brak przejrzystości był głównym czynnikiem przyczyniającym się do udzielenia Mozambikowi nieodpowiedzialnych pożyczek, które zostały zorganizowane bez poważnego sprawdzenia zdolności tego kraju do ich spłaty, a następnie ukryte przed rynkami finansowymi i obywatelami Mozambiku;
- V. mając na uwadze, że dług haniebny definiuje się jako dług zaciągnięty przez reżim i służący sfinansowaniu działań sprzecznych z interesem obywateli danego państwa, o czym kredytodawcy wiedzieli, a także mając na uwadze, że wobec tego jest to osobisty dług reżimu, uzyskany od wierzycieli, którzy znakomicie zdawali sobie sprawę z intencji pożyczkobiorcy; mając jednak na uwadze, że brak jest konsensusu w kwestii koncepcji długu haniebnego, a to z powodu zdecydowanego sprzeciwu niektórych kredytodawców;
- W. mając na uwadze, że przeszkodę w wykorzystaniu środków krajowych stanowi między innymi uchylanie się od opodatkowania, szkodliwa konkurencja podatkowa i przenoszenie zysków przez przedsiębiorstwa transnarodowe; mając na uwadze, że inicjatywa OECD dotycząca erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków (BEPS) to cenna, lecz niewystarczająca reakcja na to zjawisko; mając na uwadze, że konieczne jest utworzenie międzyrządowego organu na rzecz współpracy podatkowej pod auspicjami ONZ, aby umożliwić krajom rozwijającym się uczestnictwo na równych zasadach w ogólnosiwiatowej reformie istniejących międzynarodowych przepisów podatkowych, o co Parlament zaapelował w rezolucji z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie interpretacji prawa podatkowego i innych środków o podobnym charakterze lub skutkach⁽⁴⁾;
- X. mając na uwadze, że wysokość nielegalnych przepływów finansowych pochodzących z krajów rozwijających się i z krajów o gospodarkach wschodzących szacuje się na 1 bln USD rocznie, a przepływy te stale zmniejszają w tych krajach zasoby krajowe niezbędne w szczególności do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że przepływy te stanowią czynnik potęgujący zadłużenie zagraniczne i zmniejszają zdolność spłaty zadłużenia;
- Y. mając na uwadze, że realizacja agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i programu działań z Addis Abeby wymaga rozważenia nowych opcji finansowania celów zrównoważonego rozwoju, takich jak ustanowienie podatków od transakcji finansowych i podatku od transakcji walutowych; mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) podatek od transakcji walutowych w wysokości 0,1% z łatwością umożliwiłby sfinansowanie celów zrównoważonego rozwoju we wszystkich krajach o niskim dochodzie i krajach o niższym średnim dochodzie⁽⁵⁾;
- Z. mając na uwadze konieczność zwalczania nielegalnych przepływów finansowych w celu ich ostatecznego wyeliminowania do 2030 r., zwłaszcza poprzez zwalczanie uchylania się od opodatkowania i zacieśnienie współpracy międzynarodowej dzięki środkom ułatwiającym przekazywanie danych podatkowych właściwym organom oraz przejrzystości podatkowej w państwach pochodzenia i państwach docelowych;
- AA. mając na uwadze, że rozwiązania stosowane przy niewykonaniu przez państwo zobowiązań w zakresie obsługi zadłużenia różnią się znacznie od postępowań upadłościowych stosowanych w odniesieniu do spółek w jurysdykcjach krajowych, co oznacza, że nie ma sądu z bezstronnym sędzią; mając na uwadze, że MFW – którego celem jest zapewnienie stabilności międzynarodowego systemu finansowego – udziela pożyczek krótkoterminowych, związanych ze spełnieniem konkretnych warunków i udostępnianych w transzach kredytowych; mając na uwadze, że Klub Paryski zrzeszający państwa będące wierzycielami podejmuje decyzje o redukcji długu tylko w odniesieniu do oficjalnych pożyczek dwustronnych organizowanych przez swoich członków; mając na uwadze, że Klub Londyński zrzeszający prywatnych wierzycieli podejmuje decyzje tylko w sprawie bankowych pożyczek komercyjnych udzielonych przez jego członków; mając na uwadze, że nie istnieje stałe forum na potrzeby skoordynowanego podejmowania decyzji dotyczących restrukturyzacji zadłużenia przez wszystkich wierzycieli kraju wysoko zadłużonego;
- AB. mając na uwadze, że MFW pozostaje głównym forum dyskusji na temat kwestii restrukturyzacji długu państwowego, wywierającym znaczny wpływ na UE i jej państwa członkowskie;

⁽⁴⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 79.

⁽⁵⁾ „Revisiting Debt Sustainability in Africa”[Ponowny przegląd zdolności obsługi zadłużenia w Afryce]. Dokument informacyjny do sprawozdania UNCTAD z 2016 r. na temat rozwoju gospodarczego w Afryce: „Debt Dynamics and Development Finance in Africa”[Dynamika zadłużenia i finansowanie rozwoju w Afryce].

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- AC. mając na uwadze, że tzw. fundusze sępie, celujące w dłużników z trudnościami i zakłócające proces restrukturyzacji zadłużenia, nie powinny korzystać z prawnego i sądowego wsparcia podczas tych destrukcyjnych działań, a także mając na uwadze, że należy podjąć dodatkowe środki w tym zakresie;
- AD. mając na uwadze, że choć redukcja długu zapewniła krajom o niskim dochodzie nowe możliwości, należy zauważyć, że jest ona jednorazową interwencją dla przywrócenia zdolności obsługi zadłużenia, która nie rozwiązuje podstawowych przyczyn akumulacji zadłużenia niemożliwego do sfinansowania, a także mając na uwadze, że należy przede wszystkim zająć się takimi wyzwaniami jak korupcja, słabość instytucji i podatność na wstrząsy zewnętrzne;
1. podkreśla, że odpowiedzialne i przewidywalne zaciąganie pożyczek jest koniecznym narzędziem dla krajów rozwijających się, by zapewnić im godną przyszłość; z drugiej strony podkreśla, że zadłużenie możliwe do obsługi stanowi podstawowy warunek realizacji agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030; zauważa jednak, że finansowanie dłużne powinno stanowić jedynie uzupełnienie i drugą w kolejności opcję po instrumentach innych niż dłużne, takich jak dochody z podatków i ceł oraz oficjalna pomoc rozwojowa, ponieważ finansowanie dłużne łączy się z nieodłącznym i poważnym ryzykiem kryzysu, co wymaga ustanowienia odpowiednich instytucji w celu zapobiegania kryzysom związanym z zadłużeniem i ich rozwiązywania;
  2. zaznacza, że dostęp do międzynarodowych rynków finansowych umożliwia krajom rozwijającym się pozyskiwanie środków do realizowania celów rozwojowych;
  3. z zaniepokojeniem zauważa, że kredytowanie zubożałych państw dramatycznie wzrosło od 2008 r.; obawia się wystąpienia cyklu nowego kryzysu zadłużeniowego; podkreśla potrzebę większej przejrzystości, lepszych uregulowań wobec kredytodawców, sprawiedliwości podatkowej i umożliwienia państwom zmniejszenia uzależnienia od eksportu surowców;
  4. przypomina, że zaciąganie pożyczek stanowi ważny sposób wspierania inwestycji, który ma zasadnicze znaczenie w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju, w tym celów zrównoważonego rozwoju;
  5. stwierdza, że pożyczki wiążą się nieodłącznie z innymi środkami finansowania rozwoju, w tym zwłaszcza z dochodami z wymiany handlowej, dochodami podatkowymi, przekazami imigrantów dokonywanymi do krajów rozwijających się, a także oficjalną pomocą rozwojową; w szczególności przypomina, że uruchomienie zasobów krajowych przez opodatkowanie jest najważniejszym źródłem dochodów wykorzystywanych do finansowania zrównoważonego rozwoju; w tym celu wzywa UE do zwiększenia pomocy na rzecz budowania potencjału w krajach rozwijających się w celu ograniczenia nielegalnych przepływów finansowych, wspierania skutecznego, progresywnego i przejrzystego systemu podatkowego zgodnie z zasadami dobrego zarządzania, a także zwiększenia pomocy na rzecz zwalczania korupcji i odzyskiwania skradzionych aktywów;
  6. wyraża zaniepokojenie znacznym wzrostem zadłużenia zarówno prywatnego, jak i publicznego w wielu krajach rozwijających się oraz negatywnym wpływem tego zjawiska na zdolność tych krajów do finansowania wydatków inwestycyjnych w zakresie zdrowia i edukacji, gospodarki, infrastruktury i przeciwdziałania zmianie klimatu;
  7. przypomina, że stosowane w latach 90. XX w. wobec zadłużonych państw plany dostosowań strukturalnych poważnie ograniczyły rozwój podstawowych sektorów socjalnych i zmniejszyły zdolność tych państw do realizowania należących do nich zadań o zasadniczym znaczeniu dla utrzymania bezpieczeństwa;
  8. podkreśla, że środki mające na celu zmniejszenie zadłużenia nie mogą stwarzać barier dla świadczenia podstawowych usług i negatywnie wpływać na korzystanie z wszystkich praw człowieka, zwłaszcza praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, a także na rozwój w państwie będącym beneficjentem;
  9. stwierdza, że choć za nadmierny wzrost długu (zewnętrznego) państwa odpowiedzialne są przede wszystkim organy sprawujące władzę w danym kraju, to dłużnicy i wierzyciele muszą być wspólnie odpowiedzialni za zapobieganie powstawaniu sytuacji zadłużenia niemożliwego do obsługi i ich rozwiązywanie; szerzej, podkreśla współodpowiedzialność dłużników i wierzycieli za zapobieganie kryzysowi zadłużenia i rozwiązywanie go przez bardziej odpowiedzialne udzielanie i zaciąganie pożyczek;
  10. zwraca uwagę, że finansowanie mieszane może skutkować bańką zadłużeniową, zwłaszcza w krajach Afryki Subsaharyjskiej i Karaibów, które zostałyby w ten sposób pozbawione dochodów na obsługę zadłużenia; w związku z tym wzywa darczyńców do przekazywania krajom najslabiej rozwiniętym większości pomocy w formie dotacji; powtarza, że wszelkie decyzje dotyczące promowania stosowania partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) przez łączenie instrumentów finansowych w krajach rozwijających się powinny opierać się na dokładnej ocenie tych mechanizmów, zwłaszcza pod względem rozwoju i dodatkowości finansowej, przejrzystości oraz rozliczalności, a także na wnioskach wyciągniętych z wcześniejszych doświadczeń; domaga się, aby przegląd Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju zawierał jasne kryteria dotyczące zdolności obsługi zadłużenia;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

11. podkreśla znaczenie określenia mechanizmu ochronnego w celu zapobieżenia sytuacji, w której rządowe zobowiązania warunkowe podważają zdolność obsługi zadłużenia krajów rozwijających się; w szczególności wzywa wielostronne banki rozwoju do przeprowadzania ocen ex ante wpływu ryzyka fiskalnego projektów PPP (biorąc pod uwagę pełne ryzyko fiskalne w całym okresie trwania projektów PPP), tak aby nie podważać zdolności obsługi zadłużenia krajów rozwijających się; jest zdania, że MFW i Bank Światowy powinny uwzględnić wszystkie koszty partnerstwa publiczno-prywatnego w swojej analizie zdolności obsługi zadłużenia;
12. uznaje, że obowiązujące obecnie przepisy i instrumenty są albo niewystarczające, albo nierygorystyczne bądź niedostatecznie rygorystyczne;
13. zwraca się do UE i jej państw członkowskich o aktywne zwalczanie rajów podatkowych, unikania opodatkowania i nielegalnych przepływów finansowych, które powiększają zadłużenie krajów rozwijających się, oraz o współpracę z krajami rozwijającymi się w celu ścigania agresywnych praktyk unikania opodatkowania i o szukanie sposobów wsparcia krajów rozwijających się w działaniach mających na celu nieuleganie presji udziału w konkurencji podatkowej, która ma szkodliwy wpływ na przeznaczanie środków krajowych na rozwój;
14. uważa, że w sytuacji ujawnienia przypadków defraudacji finansów publicznych przez władze wierzyciele powinni uruchamiać środki ostrzegawcze, a w przypadku braku ich skuteczności – sankcje polegające na zawieszaniu, a nawet na obowiązku zwrotu pożyczek przed upływem umownych warunków ich udzielenia;
15. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o wspieranie krajów rozwijające się w zakresie promowania publicznej dostępności danych dotyczących ich długu państwowego i w zakresie społecznej edukacji w tej dziedzinie, bowiem w przypadku krajów rozwijających się rzadko szczegółowe informacje o stanie finansów publicznych są dostępne dla społeczeństwa obywatelskiego;
16. wzywa do opracowania przepisów, które uniemożliwiłyby udzielanie pożyczek jawnie skorumpowanym rządům, a także do nakładania sankcji na wierzycieli udzielających kredytów takim rządům;
17. zwraca się o Komisji, by we współpracy ze wszystkimi głównymi podmiotami międzynarodowymi i zainteresowanymi krajami opracowała – w postaci białej księgi – rzeczywistą strategię przeciwdziałania nadmiernemu zadłużeniu krajów rozwijających się, która będzie cechować się wielostronnym podejściem i uszczegółowi prawa, obowiązki i zobowiązania wszystkich zaangażowanych podmiotów, a także zwraca się do Komisji o podjęcie refleksji nad najlepszymi mechanizmami instytucjonalnymi, które umożliwią sprawiedliwe i trwałe rozwiązanie kwestii zadłużenia; opowiada się za opracowaniem kodeksu postępowania w dziedzinie zarządzania wierzycielami dla podmiotów instytucjonalnych, politycznych i prywatnych;
18. podkreśla, że większość celów zrównoważonego rozwoju wiąże się z prawami człowieka i stanowi w związku z tym cel sam w sobie w ramach zwalczania ubóstwa, czego nie można powiedzieć o spłacie zadłużenia, będącej jedynie środkiem do celu;
19. popiera wytyczne dotyczące długu zewnętrznego i praw człowieka, opracowane przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, zgodnie z którymi prawo do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju powinno przeważać nad zobowiązaniem do spłaty zadłużenia; apeluje do państw członkowskich Unii Europejskiej, by promowały systematyczne stosowanie ocen wpływu na prawa człowieka w ramach ocen zdolności obsługi zadłużenia przeprowadzanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Bank Światowy;
20. apeluje do UE i jej państw członkowskich, by stosowały się do tych zasad przy udzielaniu pożyczek dwustronnych, a także podczas działań podejmowanych w ramach międzynarodowych instytucji finansowych;
21. zauważa, że ocena zdolności obsługi zadłużenia MFW i Banku Światowego jest zwykle wykorzystywana przez kredytodawców do kierowania swoimi pożyczkami; podkreśla potrzebę zajęcia się ich ujemnymi stronami, w szczególności monitorowaniem zewnętrznego długu prywatnego i brakiem uwzględnienia praw człowieka;
22. wzywa podmioty działające na rzecz rozwoju, by dokonały oceny wpływu obsługi zadłużenia na zdolność finansową państw głęboko zadłużonych w świetle celów zrównoważonego rozwoju, które kraje te zobowiązane są osiągnąć do roku 2030 i które powinny przeważać nad prawami tych wierzycieli, którzy w pełni świadomie udzielają pożyczek skorumpowanym rządům;
23. popiera zalecenie UNCTAD w sprawie ustanowienia afrykańskiego funduszu stabilizacji cen surowców, aby ograniczyć potrzebę sięgania po pożyczki w przypadku znacznego spadku cen surowców;
24. zwraca się do państw członkowskich i innych krajów będących wierzycielami, by udostępniły wyższe środki finansowe na finansowanie inwestycji związanych z celami zrównoważonego rozwoju i dotrzymały dawno złożonej obietnicy przeznaczania 0,7% DNB jako oficjalnej pomocy rozwojowej; zwraca się o przekazywanie tego finansowania w formie dotacji, a nie pożyczek, jeżeli ze sprawozdań oceniających wynika, że pogorszenie się stanu finansów publicznych trwale uniemożliwia osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju; ponadto wzywa kraje będące wierzycielami do ustanowienia innowacyjnych i zróżnicowanych nowych źródeł finansowania w celu osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, takich jak podatek od transakcji walutowych i podatek od transakcji finansowych, które mogą poprawić zdolność obsługi zadłużenia danego państwa, szczególnie w czasie kryzysu finansowego;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

25. wyraża zaniepokojenie rewizją kryteriów sprawozdawczości na temat oficjalnej pomocy rozwojowej, dokonaną przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD, w szczególności w odniesieniu do instrumentów sektora prywatnego, ponieważ rozszerzone kryteria sprawozdawczości stwarzają zachęty do korzystania z niektórych mechanizmów pomocy, w szczególności pożyczek i gwarancji; zauważa, że w czasie trwania tych dyskusji darczyńcy mogą już zgłaszać niektóre pożyczki i gwarancje jako oficjalną pomoc rozwojową bez przyjęcia uzgodnionego zestawu przepisów; podkreśla potrzebę wbudowania zabezpieczeń dotyczących przejrzystości i poziomu zadłużenia;
26. podkreśla, że należy propagować przejrzystość, aby zwiększyć odpowiedzialność zaangażowanych podmiotów; podkreśla znaczenie udostępniania zarówno danych, jak i procesów odnoszących się do spłaty długu państwowego;
27. popiera opracowane przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju zasady na rzecz odpowiedzialnej polityki pożyczkowej, w których zwraca się szczególną uwagę na współodpowiedzialność wierzycieli i pożyczkobiorców (zasady odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych, opracowane przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju), a także na kontrolę parlamentarną niezbędną w przypadku działań finansowanych ze środków publicznych; zwraca się do UE o poparcie wdrażania tych zasad; uważa, że zasady odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych, opracowane przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju, powinny zostać przekształcone w prawie wiążące i możliwe do wyegzekwowania instrumenty;
28. uważa, że do wspierania odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych niezbędne są przejrzystość i rozliczalność; w tym celu apeluje do państw członkowskich, by opierały się na zobowiązaniach przyjętych w programie działań z Addis Abeby i wytycznych operacyjnych G-20 dotyczących zrównoważonego finansowania w celu zwiększenia odpowiedzialności pożyczkodawców za udzielane pożyczki na podstawie istniejących zasad przejrzystości i rozliczalności, które dominują w przemyśle wydobywczym (inicjatywa przejrzystości w branżach wydobywczych); apeluje także o promowanie publicznej dostępności danych na temat długu państwowego, w tym zobowiązań warunkowych, poprzez zestawianie tych danych w scentralizowanym rejestrze publicznym; apeluje do państw członkowskich o systematyczne publikowanie informacji o działalności w zakresie udzielania pożyczek krajom rozwijającym się;
29. podkreśla konieczność uzgodnienia międzynarodowych wiążących zasad w celu zajęcia się długami haniebnymi i bezprawnymi; uważa zatem, że restrukturyzacji długu powinna towarzyszyć niezależna kontrola zadłużenia umożliwiająca odróżnienie haniebnych i bezprawnych pożyczek od innych rodzajów pożyczek; podkreśla, że bezprawne i haniebne pożyczki powinny być anulowane;
30. ubolewa, że w 2015 r. państwa członkowskie po przyjęciu wspólnego stanowiska Rady z dnia 7 września 2015 r. ⁽⁶⁾, odmówiły zatwierdzenia rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 69/319 w sprawie podstawowych zasad restrukturyzacji długu państwowego, mimo iż wcześniej została ona przyjęta większością głosów przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 10 września 2015 r.;
31. podkreśla znaczenie spójności działań podejmowanych na szczeblu MFW oraz w kontekście ONZ, a także jak najlepszej koordynacji stanowisk państw członkowskich;
32. podkreśla potrzebę rozwiązania kryzysu zadłużeniowego w sposób sprawiedliwy, szybki i trwały przez ustanowienie międzynarodowego mechanizmu spłaty długu opartego na planie działania w sprawie spłaty długu państwowego, opracowanym przez Konferencję Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju oraz na koncepcji tzw. komisji Stiglitz, dotyczącej ustanowienia Międzynarodowego Trybunału Restrukturyzacji Zadłużenia;
33. zwraca się do państw członkowskich o uruchomienie mandatu przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji 69/319 z dnia 10 września 2015 r., aby:
- wprowadzić mechanizmy wczesnego ostrzegania, oparte na zgłaszaniu pogorszenia się zdolności obsługi zadłużenia w szerszej skali, które pomogąby identyfikować na wczesnym etapie zagrożenia i podatność w krajach wysoko zadłużonych;
  - umożliwić, w koordynacji z MFW, wprowadzenie wielostronnych ram prawnych na rzecz uporządkowanej i przewidywalnej restrukturyzacji zadłużenia państw, by nie utraciły one zdolności obsługi zadłużenia oraz by zwiększyć przewidywalność dla inwestorów; apeluje o sprawiedliwe reprezentowanie krajów rozwijających się w organach decyzyjnych międzynarodowych instytucji finansowych;
  - zagwarantować, że UE będzie wspierała kraje rozwijające się w walce z korupcją, działalnością przestępczą, unikaniem opodatkowania i praniem pieniędzy;
34. wzywa Komisję i państwa członkowskie do współpracy na forach międzynarodowych i z sektorem prywatnym w celu opracowania ram regulacyjnych, które zapewnią pełną przejrzystość warunków pożyczek udzielanych krajom rozwijającym się i odpowiedzialności za nie, takich jak porozumienie na rzecz przejrzystych pożyczek, omawiane obecnie przez niektóre instytucje finansowe;

⁽⁶⁾ Dok. 11705/15.

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

35. ubolewa nad naciskami wywieranymi na państwa takie jak Tunezja, aby zniechęcić je do przeprowadzania publicznych audytów dotyczących źródeł i warunków ich zadłużenia; wzywa UE do współpracy z innymi darczyńcami i instytucjami międzynarodowymi, takimi jak MFW, w celu ochrony i promowania prawa państw do audytów długu publicznego;
  36. nalega, by przyjęto stosowany w przypadku ryzyka niewypłacalności przepis, na mocy którego sąd mógłby pozbawić wierzyciela prawa do żądania zwrotu długu, w przypadku gdy dana pożyczka została zaciągnięta przez państwo z pogwałceniem prawa ustanowionego przez jego parlament narodowy;
  37. zwraca się do państw członkowskich, by z inicjatywy Komisji przyjęły regulacje wzorowane na ustawodawstwie belgijskim, dotyczące przeciwdziałania spekulacjom tzw. funduszy sępicich na zadłużeniu;
  38. zwraca się do wierzycieli instytucjonalnych i prywatnych, by wyrazili zgodę na moratorium na spłatę długów po klęsce żywiołowej lub poważnym kryzysie humanitarnym, w tym jednorazowym masowym napływie imigrantów, by umożliwić państwu będącemu pożyczkobiorcą przeznaczenie wszystkich środków na przywrócenie normalnej sytuacji;
  39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
-